

Databeskyttelsesrådgivernes årsrapport 2021

til Byrådet i Halsnæs Kommune

April 2022

Databeskyttelsesrådgiver i Halsnæs Kommune Bjørka Sørensen og Monica Skipper Olsen

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Databeskyttelsesrådgivernes særlige anbefalinger	3
Fokus på informationssikkerhed – generelt i Halsnæs Kommune	4
Fysisk tilsyn - møder med områdernes nøglepersoner	4
Oplysningspligten	4
Sikkerhedsbrud.....	4
Oplæring og uddannelse	5
Tilsyn med databehandleraftaler	5
Opdatering af fortegnelserne	5
Opdatering af risikovurderinger	5
Awareness	6
Årshjul for informationssikkerhed	6
Sikkerhedsbrud	6
Vejledning og rådgivning	7
Databeskyttelsesrådgivernes fokusområder 2022	7

Indledning

Årsrapporten er udarbejdet for at give Byrådet en status på Halsnæs Kommunes overholdelse af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Det er et grundlæggende krav, at en databeskyttelsesrådgiver ikke må blive instrueret af andre om, hvordan rådgiveren skal udføre sine opgaver.

I henhold til databeskyttelsesforordningen afrapporterer databeskyttelsesrådgiverne direkte til kommunalbestyrelsen og rapporteringen forelægges kommunalbestyrelsen uden den forudgående udvalgsbehandling, som de kommunale sager ellers normalt skal undergives.

Databeskyttelsesrådgiverfunktionen har fra maj 2018 og frem til 1. juni 2021 været varetaget af to databeskyttelsesrådgivere, som var tilknyttet det Nordsjællandske Digitaliseringssamarbejde, og som også var databeskyttelsesrådgivere (DPO) for seks andre nordsjællandske kommuner.

Databeskyttelsesrådgiverne igangsatte et større skriftligt tilsyn i de syv nordsjællandske kommuner i 2020, og det Nordsjællandske Digitaliseringssamarbejde besluttede derfor, at databeskyttelsesrådgiverne årsrapport for 2020 også skulle omfatte 2021.

Det Nordsjællandske Digitaliseringssamarbejde besluttede i foråret 2021 at nedlægge den fælles databeskyttelsesfunktion. Dermed valgte Halsnæs Kommune en intern databeskyttelsesfunktion fra den 1. juni 2021 med Bjørka Sørensen og Monica Skipper Olsen som databeskyttelsesrådgivere – samlet afsat ca. 15 timer pr. uge.

Kommunen har i henhold til databeskyttelsesforordningen pligt til at varetage opgaven som databeskyttelsesrådgiver.

Årsrapporten giver en status på, hvad databeskyttelsesrådgiverne har haft fokus på, og hvad der har været arbejdet med i forhold til databeskyttelse i 2021, og anbefalinger til arbejdet med databeskyttelse for 2022.

Databeskyttelsesrådgivernes særlige anbefalinger

Med baggrund i det skriftlige og fysiske tilsyn anbefaler databeskyttelsesrådgiverne:

- Kommunen fortsat afsøger muligheden for etablere en løsning der kan forsinke fremsendelse af digital post, med det formål at begrænse risikoen for at oplysninger havner i uvedkommendes hænder.
- Koncernsekretariatet har særlig fokus på at føre tilsyn med databehandlere.
- Kommunen arbejder videre med risikovurdering af databehandlernes sikkerhedsforanstaltninger i forhold til de registreredes rettigheder.
- Kommunen overholder kravene i oplysningspligten i forhold til timelønnede vikarer.
- At information om kommunens regler for informationssikkerhed til nye medarbejdere (ud over velkomstmæil) også indgår i kommunens onboarding program – f.eks. med faste kvartalsvise informationsmøder.

Fokus på informationssikkerhed – generelt i Halsnæs Kommune

Det er databeskyttelsesrådgivernes vurdering, at der generelt er fokus på arbejdet med informationssikkerheden i Halsnæs Kommune. Alle områder har en eller flere GDPR-nøglepersoner, som lokalt i områderne håndterer arbejdet med informationssikkerhed.

Skriftligt tilsyn 2020 - 2021

Der er ført et skriftligt tilsyn, hvor alle fagområder har udfyldt et skema med spørgsmål om områdernes overholdelse og implementering af databeskyttelsesforordningen. Spørgeskemaets omfang og emner valgt ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko samt Datatilsynets fokusområder. Eksempler på emner:

- Overholdelse af de registreredes rettigheder og oplysningspligten
- Databehandlertaftaler og tilsyn med databehandlere
- Uddannelse i databeskyttelsesforordningen

Fysisk tilsyn - møder med områdernes nøglepersoner

Databeskyttelsesrådgiverne har afholdt tilsynsmøder med alle områdernes nøglepersoner (de opgaveansvarlige for databeskyttelse). Møderne blev afholdt blandt andet med baggrund i områdernes besvarelse af det skriftlige tilsyn i 2020. Særligt fokus på følgende:

Oplysningspligten

Områdernes opfyldelse af oplysningspligten, jf. databeskyttelsesforordningens art. 13 og 14. Oplysningspligten er en af de registreredes rettigheder, og som betyder, at den registrerede skal have en række oplysninger, når der behandles oplysninger om vedkommende.

Generelt kan det konkluderes, at områderne især i de borgerrettede funktioner opfylder oplysningspligten ved på eget initiativ at give den registrerede en række oplysninger ved indsamling af oplysninger om den registrerede.

Kommunen har i mailsignaturen fået en henvisning til de databeskyttelsesretlige regler, som giver de grundlæggende oplysninger ved første henvendelse til kommunen.

Tilsynet gav anledning til at få opdateret oplysninger i dele af kommunens blanketsystem og enkelte selvbetjeningsløsninger. Dette er rettet til.

Der foreligger et udestående i forbindelse med kommunens opfyldelse af oplysningspligten i forhold til timelønnede vikarer. Oplysningspligten er en af de grundlæggende rettigheder for de registrerede. Det er derfor databeskyttelsesrådgivernes forventning, at dette bringes i orden snarest.

Sikkerhedsbrud

På alle tilsynsmøderne er der blevet gjort opmærksom på, at der generelt ikke indberettes mange sikkerhedsbrud fra områderne. Det kan selvfølgelig skyldes, at der ikke bliver lavet sikkerhedsbrud. Men da det i en travl hverdag må forventes, at der kan ske fejl, eksempel i form af forsendelse til forkert borger på grund af forkert indtastning af cpr. nr., vurderes det, at det lave antal sikkerhedsbrud skyldes manglende indberetning til ITD.

Det er vigtigt, at alle sikkerhedsbrud indberettes til ITD, da det er en forpligtigelse i henhold til forordningen. Det vil være med til at sikre opmærksomhed, læring, evt. indberetning til Datatilsynet og oplysninger til den registrerede.

Oplæring og uddannelse

Behovet for oplæring og uddannelse i de databeskyttelsesretlige regler er blevet vendt med alle nøglepersonerne for alle områder. Der er gennemgående et behov for grundlæggende information om de databeskyttelsesretlige regler.

Databeskyttelsesrådgiverne har i 2021 afholdt undervisning af nye nøglepersoner i de grundlæggende databeskyttelsesretlige regler.

Databeskyttelsesrådgiverne vil lave en plan for, hvordan behovet præcist kan varetages for alle områder, især for nyansatte og nye nøglepersoner.

Tilsyn med databehandleraftaler

Dataansvarlige er forpligtet til at føre tilsyn med deres databehandlere. Byrådet afsatte i august 2019 midler til personaleressourcer i Koncernsekretariatet til tilsynsopgaven med databehandlerne. Kommunen har som dataansvarlig pt. 203 databehandleraftaler.

I databeskyttelsesrådgivernes årsrapport for 2019 blev det fremhævet, at der udestod et antal leverandører, som kommunen ikke har ført tilsyn med, og dette kunne medføre kritik og evt. andre sanktioner fra Datatilsynet.

I forbindelse med databeskyttelsesrådgivernes skriftlige og fysiske tilsyn kan det konstateres, at tilsynet med databehandleraftalerne ikke har været prioriteret hverken i 2020 eller 2021. Dette er meget problematisk som følge af kravene i databeskyttelsesforordningen, samt at det er et område, som Datatilsynet har stor fokus på.

Der kan kun opfordres kraftigt til, at der bliver brugt en del ressourcer på disse tilsyn og fokus på, at tilsyn med databehandleraftalerne fastholdes.

Det kan konstateres, at arbejdet med tilsyn med databehandleraftalerne i de første måneder af 2022 er blevet prioriteret.

Opdatering af fortegnelserne

Databeskyttelsesforordningens artikel 30 sætter kravene for fortegnelser over behandlingsaktiviteter.

Der er ført tilsyn med om områderne har opdateret fortegnelserne med baggrund i Datatilsynets nye vejledning af august 2020. Tilsynet viste at der er områder, som har udeståender med at fuldføre deres opdatering. Det er aftalt, at dette bringes i orden i foråret 2022.

Opdatering af risikovurderinger

Gennemførelse af en eller flere risikovurderinger – samt at føre dokumentation herfor – er et af databeskyttelsesforordningens krav. Det betyder, at den dataansvarlige skal foretage en kortlægning over risikoen for de registreredes rettigheder og foretage en afvejning af, hvilke sikkerhedsforanstaltninger der bør etableres for at imødegå risiciene.

Det er konstateret, at alle områder har udarbejdet risikovurderinger samt at alle områder har foretaget årlig opdatering af risikovurderingerne.

I forbindelse med indgåelse af databehandleraftale med en leverandør skal kommunen som dataansvarlig foretage risikovurdering af databehandlers sikkerhedsforanstaltninger. Det er noteret at der følges op på dette arbejde i 2022.

Awareness

Der er udført forskellige indsatser for at klæde medarbejdere og ledere på til at agere sikkert i hverdagen, bl.a.:

- **Nyheder på Fællesnettet**
Der sker løbende information om f.eks. phishing og ransomware. Derudover også information om journalisering / oprydning på drev og i mails samt opmærksomhed ved hjemmearbejde.
- **QUIZ – informationssikkerhed / GDPR**
Der udsendes årligt en quiz i informationssikkerhed til alle medarbejdere (via kommunens fællesnet).
- **Information til nye medarbejdere**
Alle nye medarbejdere får en velkomstmil med informationsmateriale: Folder om informationssikkerhed, folder om brug af IT, Regler om brug af IT systemer og mobile enheder samt link til kommunens Fællesnet "Alt om persondataforordningen (GDPR)", hvor både regler og film om informationssikkerhed er.
- **Lokale GDPR initiativer**
Flere områder laver egne kampagner og quiz' i deres område.

Det anbefales, at information til nye medarbejdere indgår i kommunens onboarding program – f.eks. med faste kvartalsvise af informationsmøder.

Årshjul for informationssikkerhed

Det er noteret, at kommune har udarbejdet et årshjul for opfølgning på informationssikkerheden.

Sikkerhedsbrud

Kommunen har en forpligtigelse til at føre en intern liste over samtlige brud på persondatasikkerheden, og herunder indberette hændelser af en vis alvorlighed til Datatilsynet.

De brud som er indberettet i perioden dækker primært over hændelser hvor personoplysninger videregives til den forkerte modtager.

Halsnæs Kommune har implementeret en fast proces for administrationens håndtering af brud på persondatasikkerhed.

Det kan konstateres at der i perioden

- 1.1.2020 – 31.12-2020 er blevet registreret 40 brud på persondatasikkerheden. Heraf er 30 blevet indberettet til Datatilsynet, og i 23 tilfælde har kommunen valgt at underrette de registrerede om sikkerhedsbruddet.

- 1.1 2021 – 31.12 2021 er blevet registreret 37 brud på persondatasikkerheden. Heraf er 33 blevet indberettet til Datatilsynet, og i 24 tilfælde har kommunen valgt at underrette de registrerede om sikkerhedsbruddet.
Et sikkerhedsbrud har givet Datatilsynet anledning til yderligere oplysninger. Pt. har kommunen ikke modtaget en afgørelse på sagen.

Vejledning og rådgivning

Det ligger også i databeskyttelsesrådgivernes rolle at yde vejledning og rådgivning til blandt andet de ansatte i kommunen, som behandler personoplysninger. De ansatte i kommunen og især nøglepersonerne er gode til at inddrage databeskyttelsesrådgiverne i forskellige spørgsmål angående databeskyttelse. Der opleves generelt stor fokus på at ville handle korrekt i henhold til de databeskyttelsesretlige regler.

Databeskyttelsesrådgiverne har sammen med en kommunikationsmedarbejder deltaget på et ledermøde i Sundhed og Ældre i forhold til vejledning og rådgivning i forholdt til brugen af fotos.

Databeskyttelsesrådgiverne skal også stå til rådighed for kommunens borgere. Oplysning om at borgerne kan kontakte kommunens databeskyttelsesrådgiver sker i oplysningspligten på diverse skemaer og i mailsignaturen med link til kommunens hjemmeside. Kommunens databeskyttelsesrådgivere har i perioden ikke modtaget borgerhenvendelser.

Databeskyttelsesrådgivernes fokusområder 2022

Databeskyttelsesrådgiverne vil i 2022 have fokus på

- Overførsel af personoplysninger til tredjelande
- Sletning og oprydning af fotos
- Uddannelse af nye nøglepersoner og ansatte
- Oprydning på kommunens drev
- Registrering af sikkerhedsbrud